

Asociacijos BASNET Forumas ataskaita 2023 m.

2023m. BASNET Forumas aktyviai įgyvendino užsibrėžtus tikslus, siekdamas lyčių lygybės mokslė Baltijos šalių regijone.

Projektinė veikla

2023m. BASNET Forumas:

1. **Laimėjo ir įgyvendino 2023 m LMT paramos asociacijoms projektą** (sutarties Nr S-ACO-23-10).
2. BASNET Forumas nariai aktyviai dalyvavo **COST Action CA20137: "Making Young Researchers' Voices Heard for Gender Equality"** (VOICES) veikloje: Doc. Dr. D. Šatkovskienė yra COST veiklos Voices Valdymo komiteto ir Valdymo komiteto valdymo grupės narė, koordinuojanti Grantų skyrimo grupės darbą. Jos sudaryta VU grupė dalyvauja visose 6 Voices veiklos darbo grupėse. D. Šatkovskienė ženkliai prisidėjo organizuojant bendrą Voices ir EPWS renginį internetinį seminarą, skirtą IYBSSD2022 "CHALLENGES, POLICIES AND OPPORTUNITIES TO IMPLEMENT GENDER EQUALITY IN BASIC SCIENCES", kuris vyko 2023. 05. 30. WG2 grupės narės S. Pralgauskaitė ir I. Matijošytė surinko ir pateikė oficialiai skelbiamą informaciją apie jaunųjų mokslininkų situaciją VU FF ir VU Gyvybės mokslų centre už 2023 metus. Išanalizuotų duomenų pagrindu, bendradarbiaujant su Voices projekte dalyvaujančiais sociologais, ruošiamas straipsnis tarptautinėje spaudoje.
3. Asociacijos prezidentė D. Šatkovskienė dalyvavo Patariamiosios ekspertų grupės sudėtyje bei nacionaliniu korespondento statusu **CINEA** užsakomajame tyrime „**Study on Gender Balance in the R&I Field to Improve the Role of Women in the Energy Transition**".

BASNET Forumas asociacijos organizuoti renginiai

Š.m. lapkričio 23d LRS Konstitucijos salėje vyko tarptautinė konferencija „**Jaunųjų mokslininkų situacija Baltijos šalyse: Ateities mokslo potencialo vystymas ar jo švaistymas**“. Šia svarbia konferencija **BASNET Forumas paminėjo savo 15 metų jubiliejų**. Konferenciją globojo LR Seimo pirmininkė p. Viktorija Čmilytė- Nielsen. Konferenciją organizavo Baltijos šalių mokslininkų asociacija BASNET Forumas, Vilniaus Universiteto Gyvybės mokslų centras (VU GMC), Kauno technologijos universitetas (KTU), Fizinių ir technologijos mokslų centras (FTMC). Konferencijoje buvo aptariama nestabili ir nesaugi jaunųjų mokslininkų situacija Baltijos šalių regione, susidariusi pastaraisiais dešimtmečiais aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų sistemoje dėl esminių pokyčių, susijusių su globalizacija. Jie iš esmės pakeitė mokslininkų karjerą, kuri iš tiesinės, kur buvo galima numatyti ateities karjeros etapus, daugeliui tapo neprognozuojama. Ilgalaikis mobilumas, nepakankamas mokslo finansavimas, pastovių pozicijų mokslo institucijose stoka ir kiti faktoriai jauniesiems tyrėjams tapo iššūkiu, privertusiu mokslo sistemoje pasijusti nesaugiai. Konferenciją sveikino p. **Viktoria Čmilytė –Nielsen** (sveikinimas buvo perskaitytas), Hab. Dr. **Artūras Žukauskas**, LRS Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas, p. **Andrius Zalitis**, ŠMSM ministro

patarėjas, KTU rektorius **Prof. Dr. Eugenijus Valatka**, VU GMC direktorius Prof. **Dr. Daumantas Matulis** ir Prancūzijos Instituto Lietuvoje direktorius p. **Pascal Sliwanski**. Konferencijoje pagrindinį pranešimą skaitęs žymus prancūzų matematikas ir mokslo istorikas **Prof. Martin'as Andler'is** pažymėjo, kad „Ateities moksliniai tyrimai ir gautų žinių pritaikymas spręsti neatidėliotinus visuomenės iššūkius, priklauso nuo dirbančių čia mokslininkų, jaunų mokslo daktarų, kurie šiuo metu patenka į mokslo sistemą“. Todėl jiems turi būti sudarytos palankios sąlygos įgyvendinti savo mokslines idėjas. Jis taip pat pasidžiaugė, kad „šis klausimas atsidūrė politinių diskusijų priešakyje“ ES mokslo politikos formavimo institucijose. Konferencijoje pagrindinį pranešimą skaitęs žymus prancūzų matematikas ir mokslo istorikas Prof. **Martin'as Andler'is** pažymėjo, kad „Ateities moksliniai tyrimai ir gautų žinių pritaikymas spręsti neatidėliotinus visuomenės iššūkius, priklauso nuo dirbančių čia mokslininkų, jaunų mokslo daktarų, kurie šiuo metu patenka į mokslo sistemą“. Todėl jiems turi būti sudarytos palankios sąlygos įgyvendinti savo mokslines idėjas. Jis taip pat pasidžiaugė, kad „šis klausimas atsidūrė politinių diskusijų priešakyje“ ES mokslo politikos formavimo institucijose. Lietuvos ir Baltijos šalių mokslo politikai konferencijoje pateikė bendrą mokslo sistemos analizę. Konferencijoje pasisakęs LMT pirminkas **Dr. Gintaras Valinčius** kalbėjo apie LMT Lietuvoje taikomas priemones doktorantų ir jaunų mokslo daktarų finansinės situacijos ir mokslinės karjeros perspektyvų gerinimui. Konferencijoje dalyvavę prelegentai, socialinių mokslų atstovai iš Prancūzijos, Vokietijos ir Lietuvos, pateikė mokslinių tyrimų rezultatus, patvirtinančius esmines jaunųjų mokslininkų problemas, vedančias prie motyvacijos mažinimo rinktis mokslininko karjerą.

Iš jaunųjų mokslininkų pasisakymų konferencijoje galima daryti išvadą, kad Baltijos šalyse trūksta rimtų tyrimų šia linkme, o jeigu jie ir daromi, tai jie arba yra atliekami Jaunųjų mokslininkų asociacijų iniciatyva ir dėl įvairių priežasčių, tarpe jų ir finansavimo stokos, neatspindi problemų visumos. Džiugino konferencijoje pasisakiusių jaunųjų mokslininkų entuziazmas ir ryžtas patiems keisti situaciją. Grįžtantys iš žymiausių užsienio universitetų absolventai, sunkiai įsidarbinantys savo šalies mokslo institucijose, kuria sau darbo vietas patys, savo žinias panaudodami start up'uose ir steigdami verslo kompanijas. Konferencijoje kalbėjęs **Dr. Juozas Nainys**, generalinis „Atrandi Biosciences“ direktorius ir vienas kompanijos steigėjų pabrėžė, kad „akademinė bendruomenė yra gyvybiškai svarbus mūsų įmonės talentų fondas, o ateities augimo planai labai priklauso nuo šio talentų telkinio kokybės ir gylis, o tai rodo jaunųjų mokslininkų bendruomenės svarbą“. Apžvelgęs kompanijos kelią Juozas teigia, kad investicijos į jaunus mokslininkus yra labai svarbios ilgalaikiai kompanijos sėkmei. Konferencija baigėsi Apskritojo stalo diskusija, kurioje dalyvavo **FTMC direktorius Prof. Hab. Dr. Gintaras Valušis**, **Prof. Dr. Toomas Vaimann**, Estijos jaunųjų mokslininkų Akademijos prezidentas, **Dr. Tatjana Pladere**, Latvijos jaunųjų mokslininkų sąjungos atstovė, **Dr. Aušra Baradokė**, kompanijos "Deep Scientific" direktorė, **Prof. Dr. Raminta Pučetaitė** KTU atstovė ir **Doc. Dr. Urtė Neniškytė** iš VU GMC. Čia buvo suformuluotos pagrindinės problemos ir pasiūlyti galimi jų sprendimo būdai. Jų pagrindu bus pateiktos rekomendacijos atsakingoms už mokslo politikos formavimą Baltijos šalių ir ES institucijoms. Jaunųjų mokslininkų entuziazmas, bei konferencijoje dalyvavusių mokslo politikų išsakytos mintys, teikia didelių vilčių, kad bendradarbiaujant visoms suinteresuotoms šalims, Baltijos šalyse bus imtasi priemonių, kad taip reikalingam visuomenės gerovei ateities mokslo potencialui augti bus sudarytos tinkamos sąlygos. Taigi, galima teigti, kad ši įdomi ir svarbi konferencija buvo sėkminga.

Dalyvavimas tarptautinėse konferencijose ir kituose renginiuose

1. 2023 vasario 14-15d. D. Šatkovskienė dalyvavo konferencijoje “**Voicing young researchers for the future of Europe: Trends, challenges and policies**”, Malta, 14-15 of February

2023, kur buvo pristatytas autorių: Rakibe Külçür (United Nations Studies Association (UNSA), Austria), Maria Brown (University of Malta, Malta), Victoria Showunmi (University College London, United Kingdom), Dalia Šatkovskienė (Vilnius University, Lithuania) & Aurelija Novelskaitė (Lithuanian Centre for Social Sciences, Lithuania) pranešimas: **“VOICES in academia and beyond: a narrative-based demystification of the “public-private divide”**

2. 2023 m. liepo 10-14 d. d. vykusioje Indijoje virtualiu būdu IUPAP 8th International Conference on Women in Physics, Lietuvos delegacija, kurioje dalyvavo ir BASNET Forumas nariai, pristatė autorių: Šatkovskienės Dalios, Pralgauskaitės Sandros, Rutkūnienės Živilės, Palaimienės Editos, Lengvinaitės Dovilės pranešimą **“EU policy initiatives promoting women in science: Lithuanian Women in Physics in 2023”**.
3. 2023 m. spalio 25-27 d. Vilniuje vykusioje **LNFK-45-oje konferencijoje**, Sandra Pralgauskaitė pristatė autorių: Dalia Šatkovskienė, Sandra Pralgauskaitė, Živilė Rutkūnienė ir Kristina Pliauškaitė pranešimą: **„Ar keičiasi Lietuvos fizikų požiūris į Europos lyčių lygybės politiką?“**
4. Atspausdintas straipsnis: Dalia Šatkovskienė; Sandra Pralgauskaitė; Živilė Rutkūnienė; Kristina Pliauškaitė. **Towards Releasing the Full Innovation Potential in Physics Research: Lithuanian Case.** *AIP Conf. Proc.* 3040, 050023 (2023)

Narystė tarptautinėse organizacijose, dalyvavimas tarptautiniuose komitetuose

1. BASNET Forumas yra prestižinės Europos mokslininkų asociacijos Europos mokslininkų platformos (EPWS) tikroju nariu. Asociacija aktyviai dalyvauja EPWS darbe. BASNET Forumas prezidentė Doc. Dr. Dalia Šatkovskienė yra EPWS vykdomosios tarybos narė, o asociacijos valdybos pirmininkė Dr. Sandra Pralgauskaitė - ją pavaduojančioji narė vykdomojoje taryboje. D. Šatkovskienės iniciatyva EPWS portale sukurtos rubrikos „Šio mėnesio mokslininkė“ ir „Interviu su mokslo politikais“ jos vadovaujama yra sėkmingai tęsiamos. Ji taip pat ženkliai prisideda ir prie kitų EPWS veiklų
2. BASNET Forumas nariai yra vertinami Europos Komisijos ir kitų institucijų, kaip aukštai kvalifikuoti ekspertai, ženkliai prisidedantys formuojant lyčių lygybės politiką ES. Jie kviečiami EIGE ekspertais, HORIZON 2020 programos ir EK agentūros CINEA užsakomųjų projektų patariamųjų tarybų bei eilės tarptautinių konferencijų organizacinių komitetų nariais. Dalyvauja Horizon 2020 ACT projekto sukurtų, skirtų lyčių lygybei įtvirtinti, praktikų bendruomenių darbe. D. Šatkovskienė dirba praktikų bendruomenės GENERA sudėtyje.
3. D. Šatkovskienė atstovauja VU Europos fizikų bendradarbiavimo tinkle GENERA.

Asociacijos vystymo ir valdymo klausimai

a. Bendradarbiavimo plėtra.

Šiuo metu BASNET Forumas lyčių lygybės moksle užtikrinimo klausimais bendradarbiauja su Lietuvos, Estijos, Latvijos, Suomijos, Norvegijos ir Lenkijos švietimo ir mokslo ministerijomis, Baltijos šalių Mokslo tarybomis ir Rektorių konferencijomis, Latvijos ir Tartu universitetams, Lenkijos Torunės ir Kielce universitetams, Varšuvos Kardinolo Stefano Wyszyńskiego universitetu, Norvegijos Trondhaimo Technikos universitetu, Stokholmo Karališkuoju Technologijos universitetu, Islandijos ir Lichtenšteino universitetams, Belgijos

Karališkuoju gamtos mokslų institutu, Švedijos Sodertorno universitetu (Sodertorns Hogskola), Strasbūro universitetu, Prancūzijos Nacionaliniu mokslinių tyrimų centru (CNRS) ir Sorbonos universitetu, Vokietijos greitintuvų centru DESY, Vokietijos Helmholtso Okeanų tyrimų centru (GEOMAR), IUPAP mokslininkų darbo grupe ir yra jos organizuojamų konferencijų atsove Lietuvoje, Europos fizikos tyrimus vykdančių organizacijų tinklu GENERA, NordForsk agentūra, EIGE bei tokiomis tarptautinėmis organizacijomis kaip CBSS ir kt.

b. Asociacijos valdymas

- 2023 m. įvyko BASNET Forumas asamblėjos posėdis ir keturi BASNET Forumas Vykdomosios tarybos posėdžiai;
- Sumokėtas EPWS kasmetinis nario mokestis;
- Atliktas kasmetinis finansinės apskaitos patikrinimas (už 2022 m.);
- Periodiškai atnaujinamas BASNET Forumas internetinio tinklapio turinys.

Numatomos BASNET Forumas veiklos 2024 m.

- Siekiant asociacijos tikslų įgyvendinimo, inicijuoti ir dalyvauti naujuose nacionaliniuose ir tarptautiniuose projektuose.
- Aktyviai dalyvauti prestižinės skėtinės Europos mokslininkų asociacijos (EPWS) darbe.
- Didinti BASNET Forumas individualių ir institucinių asociacijos narių skaičių;
- Aktyviai dalyvauti viešinant asociacijos veiklas internetiniame BASNET Forumas portale <https://www.basnetforumas.eu> bei plečiant informacinių veiklų ratą.

BASNET Forumas prezidentė

Doc. Dr. Dalia Šatkovskienė

Vilnius, 2023 11 30